

Lehdistötiedote

Luxemburg, 17. toukokuuta 2022

Tuki, jolla EU auttaa pieniä yrityksiä kansainvälistymään, kaipaa parempaa hallinnointia ja suurempaa näkyvyyttä

Euroopan komissio on yksilöinyt tärkeimmät esteet, jotka ovat EU:n pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) kansainvälistymisen tiellä. Lisäksi komissio on käynnistänyt useita toimenpiteitä auttaakseen pk-yrityksiä laajentamaan liiketoimintaansa kansainvälisille markkinoille sekä EU:n sisällä että sen ulkopuolella, toteaa Euroopan tilintarkastustuomioistuin uudessa kertomuksessaan. Toisinaan näiltä toimenpiteiltä kuitenkin puuttuu johdonmukaisuutta ja näkyvyyttä, eikä komissio aina koordinoi niitä riittävän hyvin jäsenvaltioiden omien ohjelmien kanssa. Komission lippulaiva-aloite Yritys-Eurooppa-verkosto (*Enterprise Europe Network, EEN*), joka tarjoaa tukiverkoston kansainvälistymään pyrkiville pk-yrityksille, tarvitsee suurempaa kattavuutta EU:n ulkopuolisissa maissa. Toinen, pienempi aloite, *StartUp Europe*, joka keskittyy korkean teknologian startup-yrityksiin, puolestaan kaipaa toimintaansa enemmän pitkän tähtäimen jatkuvuutta.

Pk-yritykset eli yritykset, joilla on vähemmän kuin 250 työntekijää, ovat EU:n talouden selkäranka: jopa 99 prosenttia kaikista yrityksistä EU:ssa on pk-yrityksiä. Rahoitusalan ulkopuolella kaksi kolmasosaa yritysten työpaikoista on pk-yrityksissä, ja pk-yritykset lisäksi synnyttävät yli puolet EU:n taloudellisesta tuotannosta. Pk-yritysten osuus EU:n viennistä on kuitenkin vain 30 prosenttia. Pk-yritykset eivät osallistu kansainvälisille markkinoille yhtä aktiivisesti kuin suuremmat yritykset: niillä ei monestikaan ole tietoa kansainvälisestä kaupasta ja julkisista tukijärjestelmistä, ja usein niiltä yksinkertaisesti puuttuu tarvittava tietotaito. Komissio on pyrkinyt vastaamaan näihin haasteisiin ottamalla käyttöön suuren määrän tukiohjelmiä. Vuonna 2011 komissio hyväksyi pk-yritysten kansainvälistymistä koskevan EU:n strategian, jonka avulla pyrittiin lisäämään kaikkien olemassa olevien tukien johdonmukaisuutta ja koordinaatiota.

"Pienet yritykset ovat suuri asia EU:lle. Käymällä kauppaa kaikkialla Euroopassa ja viemällä myös maanosamme rajojen ulkopuolelle pienet yritykset voivat edistää EU:n taloutta vielä nykyistäkin enemmän", toteaa kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Ivana Maletić. *"Komission olisi asetettava helpommin saataville tiedot, jotka koskevat pk-yritysten kansainvälistymistukea, ja tuotava ohjelmansa lähemmäksi eurooppalaisia pk-yrityksiä. Näillä yrityksillä ei edelleenkään ole tietoa monista olemassa olevista välineistä ja hankkeista."*

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Kertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Tarkastajat totesivat, että strategiaa ei ollut pantu täytäntöön täysimääräisesti. Tosin komissio on onnistunut toteuttamaan tärkeitä toimenpiteitä ainakin osittain. Se on esimerkiksi kehittänyt Access2Markets-portaalin, joka on vientiyrityksille suunnattu tietopalvelu verkossa. Komissio ei kuitenkaan ole onnistunut sellaisissa tärkeissä toiminnoissa, jotka liittyvät toimenpiteiden johdonmukaisuuden lisäämiseen EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla. Erityisesti on mainittava, että komissio ei ole laatinut eri toimenpiteet kattavaa ajantasaista luetteloa, jonka avulla olisi mahdollista havaita aukkoja, päällekkäisyyksiä ja synergioita. Tarkastajat esittävät johdonmukaisuuteen liittyvää kritiikkiä myös monista EU-toiminnoista, jotka koskevat pk-yritysten kansainvälistymistarpeita. Heidän mukaansa koordinaatio puuttuu useilla tasoilla, muun muassa EU:n ja jäsenvaltioiden toimintojen välillä. He toteavat edelleen, että komissio ei ole aina pitänyt hyvää huolta tukiohjelmien taloudellisesta kestävydestä, sillä useat ohjelmat ovat lopettaneet toimintansa, vaikka ne ovat tuottaneet myönteisiä tuloksia. Tietoisuuden lisäämisestä tarkastajat toteavat, että kansainvälistymistukeen liittyvää tietoa on nyt helpommin saatavilla, mutta vapaakauppasopimusten etuja ei ole vielä kukaan tuotu riittävästi esille. Kyseiset sopimukset ovat pk-yritysten kannalta keskeisiä, mutta myös mutkikkaita.

Tarkastajat totesivat, että Yritys-Eurooppa-verkosto on saavuttanut tavoitteensa. Jotta verkosto voisi auttaa pk-yrityksiä nykyistä paremmin hankkimaan rahoitusta ja hyödyntämään vapaakauppasopimusten etuja, sen olisi kuitenkin tehtävä lisätyötä parantaakseen näkyvyyttään, koordinoituaan, kattavuuttaan EU:n ulkopuolisissa maissa sekä valmiuksiaan. Verkoston tuloksellisuus vaihteli eri maissa ja konsortioissa, ja vaikka jotkin EU:n ulkopuolisissa maissa toimivat yritysten yhteistyökeskukset ovat saaneet työlleen suurta arvostusta (esimerkiksi EU:n yhteistyökeskus Japanissa), muita keskuksia arvosteltiin huonon palvelun ja heikon reagoitavuuden vuoksi. Verkoston jäsenet raportoivat lisäksi, että keskukset eivät olleet riittävästi läsnä keskeisissä kauppakumppanimaissa, esimerkiksi Kiinassa. Startup Europe -aloitteen osalta tarkastajat havaitsivat, että aloite vastasi startup-yritysten tarpeisiin vain lyhyellä aikavälillä, sillä kaikki rahoitusta saaneet hankkeet päättyivät avustuksen lakattua ja kaikissa toiminnoissa ilmeni yleisiä kestävyysongelmia. Yhteistyö muiden välineiden kanssa oli vähäistä, ja toisinaan aloitteesta päädyttiin siihen, että EU:n ulkopuolinen suuri liikeyritys osti startup-yrityksen. Tämä saattaa olla ristiriidassa sen tavoitteen kanssa, että yrityksiä kyllä autetaan kasvamaan kansainvälisesti, mutta siten, että ne jäisivät EU:hun. Tarkastajat kehottavat komissiota lisäksi parantamaan tulosten seurantaan sen arvioimiseksi, missä määrin aloite kokonaisuutena edisti pk-yritysten kansainvälistymistä.

Taustaa

EU:n jäsenvaltioissa toimii yli 20 miljoonaa pk-yritystä, jotka työllistävät noin 100 miljoonaa ihmistä. Pk-yritys on yritys, jolla on vähemmän kuin 250 työntekijää ja jonka vuotuinen liikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai vuotuinen tase enintään 43 miljoonaa euroa. Kansainvälistymisellä tarkoitetaan prosessia, jossa yritykset siirtyvät kansainvälisille markkinoille etenkin viennin avulla. EU:n rahoitus, jonka tavoitteena oli erityisesti pk-yritysten kansainvälistyminen, oli määrältään noin 850 miljoonaa euroa kaudella 2014–2020. Tähän sisältyivät Yritys-Eurooppa-verkoston rahoitus, noin 450 miljoonaa euroa, sekä Startup Europe -aloitteen rahoitus, 30 miljoonaa euroa. Pk-yritysten kansainvälistymisrahoitusta täydensivät sellaiset EU:n toimenpiteet, joissa pk-yritysten kansainvälistyminen oli yksi monista toimenpiteiden osa-alueista (esimerkiksi Euroopan rakenne- ja investointirahastot, Euroopan strategisten investointien rahasto ja Horisontti 2020 -puiteohjelma). Yritys-Eurooppa-verkosto ja Startup Europe -aloite ovat ensimmäisiä yhteispisteitä eurooppalaisille pk-yrityksille ja startup-yrityksille,

jotka etsivät neuvontatukea ja verkostoja viennin alalla. Vuoden 2020 lopulla Yritys-Eurooppa-verkostolla oli yli 625 kumppaniorganisaatiota 65 maassa. Kumppanit olivat esimerkiksi aluekehitysvirastoja, kauppakamareja tai tutkimuslaitoksia, ja ne muodostivat alueellisia konsortioita. Vuosien 2014–2020 aikana Startup Europe -aloite toteutti 22 hanketta, jotka tavoittivat yli 1 000 yritystä. Erityiskertomus 07/2022 *Pk-yritysten kansainvälistymistä tukevat välineet: paljon tukitoimia, jotka eivät kuitenkaan ole täysin johdonmukaisia tai koordinoituja* on saatavilla [Euroopan tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla](#). Tämä kertomus on viimeisin siinä tilintarkastustuomioistuimen julkaisujen sarjassa, jossa käsitellään pk-yrityksille annettua tukea. Muut tähän sarjaan kuuluvat erityiskertomukset koskevat [pääomamarkkinaunionia](#), [pk-yritysten rahoitusvälinettä](#), [riskipääomaa](#) sekä [pk-yritysten lainatakausjärjestelyä](#). Tilintarkastustuomioistuin julkaisee piakkoin erityiskertomuksen EU:n tuesta, jolla pyritään parantamaan [pk-yritysten kilpailukykyä](#).

Lehdistö – yhteydenotot

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen lehdistöpalvelu: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 691 551 502